

Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam (AUS4REFORM)

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU

Chuyên gia tư vấn trong nước phục vụ nghiên cứu
Xây dựng báo cáo giám sát việc thực hiện Nghị quyết số 42/2017/QH14 về
thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng

1. Tổng quan về Chương trình

Chương trình “Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam” (Chương trình Aus4Reform) nhằm hỗ trợ các cơ quan Việt Nam thúc đẩy năng suất lao động và năng lực cạnh tranh tại Việt Nam. Chương trình hỗ trợ việc xây dựng các chính sách, pháp luật, thể chế có chất lượng thông qua tham vấn, truyền thông và củng cố các cơ sở bằng chứng cho các chính sách kinh tế trên cơ sở học tập kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt là kinh nghiệm của Ôt-xtrây-li-a.

Các kết quả dự kiến của Chương trình (vào cuối năm 2020) gồm:

- Tạo môi trường kinh doanh thuận lợi và công bằng hơn, hướng tới mục tiêu có ít nhất một triệu doanh nghiệp tư nhân vào năm 2020;
- Hình thành và phát triển các thị trường sản phẩm và thị trường các nhân tố sản xuất mang tính cạnh tranh và minh bạch hơn;
- Xây dựng hệ thống thể chế, luật pháp về cạnh tranh công bằng và mạnh hơn, kiểm soát có hiệu quả độc quyền, thống lĩnh trong kinh doanh;
- Đẩy nhanh tái cơ cấu nông thôn, hướng tới mục tiêu nâng cao năng suất lao động ở khu vực nông thôn.
- Thúc đẩy trao quyền kinh tế cho phụ nữ, giảm khoảng cách về giới trong năng suất lao động và đẩy nhanh tốc độ tăng trưởng năng suất.

Chương trình gồm 5 cấu phần, cụ thể:

Cấu phần 1: Hoàn thiện khung khổ pháp luật về môi trường kinh doanh, hình thành và phát triển đồng bộ thị trường các nhân tố sản xuất.

Cấu phần 2: Tăng cường các thể chế cạnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng.

Cấu phần 3: Tái cơ cấu kinh tế nông thôn.

Cấu phần 4: Tăng cường tiếng nói của doanh nghiệp trong giám sát thực hiện quá trình tái cơ cấu kinh tế.

Câu phần 5: Quỹ linh hoạt nhằm giải quyết các vấn đề phát sinh liên quan tới năng lực cạnh tranh.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương) là cơ quan chủ quản, điều phối Chương trình. Các cơ quan phối hợp thực hiện Chương trình gồm: Bộ Công thương (Cục Quản lý cạnh tranh); Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Viện Chính sách và Chiến lược Nông nghiệp và Phát triển nông thôn), Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Ban Kinh tế Trung ương, Ủy ban Kinh tế Quốc hội và một số địa phương.

2. Bối cảnh hoạt động và mục tiêu

Việc thực hiện xây dựng báo cáo giám sát việc thực hiện Nghị quyết số 42/2017/QH14 về thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng trong giai đoạn hiện nay là cần thiết vì những lý do sau đây:

Sau 4 năm triển khai thực hiện Đề án “Xử lý nợ xấu của hệ thống các tổ chức tín dụng” và Đề án “Thành lập Công ty Quản lý tài sản của các tổ chức tín dụng Việt Nam”, việc xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng (TCTD) đã góp phần giúp các TCTD mở rộng tín dụng cho nền kinh tế, đặc biệt là các lĩnh vực ưu tiên, ngành chiến lược theo định hướng tái cấu trúc nền kinh tế, góp phần tháo gỡ khó khăn trong sản xuất kinh doanh và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Bên cạnh các kết quả này, quá trình xử lý nợ xấu còn nhiều khó khăn, vướng mắc do cơ chế, chính sách, pháp luật về xử lý nợ xấu chưa hoàn thiện, chưa bảo vệ quyền chủ nợ hợp pháp của các TCTD, quy định của pháp luật về xử lý tài sản bảo đảm để thu hồi nợ còn nhiều bất cập làm hạn chế hiệu quả của việc xử lý nợ xấu. Do vậy, Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 42/2017/QH14 ngày 21/6/2017 về thí điểm xử lý nợ xấu của các TCTD (Nghị quyết 42) nhằm giải quyết các khó khăn, vướng mắc, bất cập trong các quy định của pháp luật về xử lý nợ xấu, tài sản bảo đảm của TCTD với mục tiêu đảm bảo quyền chủ nợ hợp pháp của TCTD, Công ty Quản lý tài sản của các TCTD Việt Nam (VAMC) cũng như thúc đẩy nhanh quá trình xử lý nợ xấu trong hệ thống ngân hàng, bảo đảm sự an toàn hoạt động của hệ thống ngân hàng nói riêng và nền kinh tế nói chung.

Kể từ khi Nghị quyết 42 được ban hành, các giải pháp nêu tại Nghị quyết 42 đã tạo ra những chuyển biến tích cực trong công tác xử lý nợ xấu và góp phần không nhỏ vào kết quả công tác cơ cấu lại hệ thống các TCTD gắn với xử lý nợ xấu giai đoạn 2016 – 2020, thể hiện định hướng, chính sách đúng đắn của Đảng, Quốc hội, Chính phủ, tạo niềm tin đối với hệ thống các TCTD nói riêng và toàn xã hội nói chung đối với công tác xử lý nợ xấu trong nền kinh tế.

Sau hơn 2 năm áp dụng Nghị quyết 42, các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và ngành ngân hàng đã tích cực triển khai và nỗ lực đẩy mạnh xử lý nợ xấu theo đúng mục tiêu, định hướng và đạt những kết quả bước đầu đáng ghi nhận. Các quy định tại Nghị quyết 42 đã được TCTD và VAMC áp dụng có hiệu quả trên thực tế, TCTD đã tích cực hơn trong công

tác xử lý nợ xấu, ý thức trả nợ của khách hàng tăng cao, các hình thức xử lý nợ xấu được sử dụng đa dạng (như TCTD bán nợ xấu, tài sản bảo đảm theo giá trị thị trường; VAMC được mua các khoản nợ xấu đã sử dụng dự phòng rủi ro đang hạch toán ngoại bảng của TCTD và chuyển đổi các khoản nợ xấu đã mua bằng trái phiếu đặc biệt sang mua theo giá thị trường...).

Tuy nhiên, theo các báo cáo của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, có những tồn tại, khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện Nghị quyết 42 chưa được tháo gỡ hoàn toàn hoặc cách áp dụng còn chưa đồng bộ, thiếu thống nhất như:

- Khó khăn, vướng mắc liên quan đến công tác triển khai, hướng dẫn từ các Bộ, ngành và địa phương, thể hiện sự chưa quyết liệt và thiếu đồng bộ trong phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương.

- Khó khăn, vướng mắc trong việc thu giữ tài sản bảo đảm (việc thực hiện thứ tự ưu tiên thanh toán khi xử lý tài sản bảo đảm và việc nộp thuế khi chuyển nhượng tài sản bảo đảm; việc áp dụng thủ tục rút gọn trong giải quyết tranh chấp về nghĩa vụ giao tài sản bảo đảm và xử lý tài sản bảo đảm...)

- Khó khăn trong mua bán khoản nợ xấu và phát triển thị trường mua bán nợ, các thương vụ mua bán nợ có giá trị lớn còn chưa nhiều.

- Vướng mắc trong công tác phối hợp trong hoạt động thi hành án dân sự.

- Về điều kiện chuyển quyền sử dụng đất trong thực hiện dự án đầu tư xây dựng kinh doanh nhà ở.

- Về việc hoàn trả tài sản bảo đảm là vật chứng trong vụ án hình sự...

Bên cạnh đó, hiện nay dịch Covid-19 đang diễn biến hết sức phức tạp và có tác động lớn đến nền kinh tế Việt Nam, dự kiến dư nợ tín dụng trong thời gian tới sẽ có xu hướng giảm (đặc biệt ngành giáo dục, vận tải, du lịch, lưu trú và ăn uống...) ảnh hưởng đến khả năng trả nợ của khách hàng. Do vậy, việc thực hiện mục tiêu kiểm soát và xử lý nợ xấu theo Nghị quyết 42 trong thời gian tới sẽ là thách thức không nhỏ.

Do vậy, để đánh giá tính hiệu quả của Nghị quyết 42 và kiến nghị những biện pháp tháo gỡ kịp thời các khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai Nghị quyết trong thời gian tới, việc giám sát thực hiện Nghị quyết này một cách thường xuyên là cần thiết và đúng chức năng giám sát của Ủy ban Kinh tế nêu tại Nghị quyết 42.

Trong khuôn khổ hoạt động dự án Aus4Reform, Ủy ban Kinh tế của Quốc hội (ECNA) đề xuất Dự án hỗ trợ thực hiện nghiên cứu xây dựng báo cáo giám sát này.

Mục tiêu của báo cáo nghiên cứu nhằm tăng cường năng lực thực hiện chính sách pháp luật phục vụ phát triển nền kinh tế. Đầu ra của Báo cáo nghiên

cứu nhằm hỗ trợ ECNA trong quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao đối với các hoạt động sau:

(1) Luận giải cơ sở lý luận và thực tiễn cho thực hiện thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng

(2) Đánh giá thực trạng về xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng

(3) Đề xuất phương hướng, giải pháp xử lý những khó khăn, vướng mắc còn tồn tại trong quá trình xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng.

Hỗ trợ của Aus4Reform sẽ giúp: (i) củng cố về các cơ sở bằng chứng đối với các vấn đề trên và (ii) tăng cường chức năng giám sát của Quốc hội trong việc hoàn thiện chính sách pháp luật liên quan.

3. Phương pháp thực hiện

Tuyển dụng ba (03) chuyên gia tư vấn trong nước: 02 chuyên gia tư vấn và 01 chuyên gia tư vấn cao cấp.

02 Chuyên gia tư vấn sẽ đảm nhiệm:

- Xây dựng cơ sở lý luận về thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng.
- Nghiên cứu kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.
- Đánh giá tình hình thực hiện thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng từ khi có Nghị quyết số 42/2017/QH14 được ban hành.

01 Chuyên gia tư vấn cao cấp sẽ đảm nhiệm:

- Sử dụng kết quả nghiên cứu của nhóm chuyên gia tư vấn để tiến hành đánh giá sâu hiệu quả thực hiện thí điểm xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng.
- Kiến nghị giải pháp xử lý những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện việc xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng

4. Các hoạt động, sản phẩm bàn giao và thời gian

Đối với chuyên gia tư vấn:

- Báo cáo rà soát, tổng quan: Trước ngày 20 tháng 7 năm 2020

Đối với chuyên gia tư vấn cao cấp:

- Dự thảo Báo cáo nghiên cứu: Trước ngày 30 tháng 7 năm 2020
- Báo cáo nghiên cứu cuối cùng: Hoàn thiện, tiếp thu các ý kiến của Giám đốc dự án thành phần và các quá trình lấy ý kiến (Trước 5/8/2019).
- Hội thảo công bố báo cáo: Chuyên gia tư vấn sẽ trình bày các kết quả nghiên cứu tại Hội thảo do Ban Quản lý Dự án thành phần tổ chức (thời gian sẽ thống nhất sau).

Tất cả các báo cáo phải được nộp cho Văn phòng Dự án Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam Aus4Reform dưới cả hai hình thức bản cứng (hard-copy) và bản mềm (soft-copy) theo định dạng PDF hoặc WORD.

a) Đầu vào

Các đầu vào chuyên gia cần thiết gồm:

- Đối với Chuyên gia tư vấn: Thời gian 45 ngày làm việc.

- Đối với Chuyên gia tư vấn cao cấp: Thời gian 30 ngày làm việc.

b) Chỉ dẫn

- Các chuyên gia tư vấn sẽ chịu trách nhiệm trước Giám đốc Dự án Aus4Reform – Cầu phần CIEM. Ban quản lý Dự án sẽ hỗ trợ chuyên gia tư vấn.

- Việc sử dụng các tài liệu, kết quả nghiên cứu cho các mục đích khác không thuộc phạm vi hoạt động cần được sự chấp thuận bằng văn bản của Dự án.

c) Yêu cầu đối với chuyên gia tư vấn trong nước

Đối với Chuyên gia tư vấn:

+ chuyên gia cần:

✓ Tốt nghiệp đại học hoặc trên đại học và có kinh nghiệm trên 05 năm trong lĩnh vực ngân hàng, chiến lược phát triển ngân hàng.

✓ Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu chính sách kinh tế và hoạt động ngân hàng;

✓ Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

+ Chuyên gia chịu trách nhiệm:

✓ Thu thập hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, tài liệu, báo cáo nghiên cứu liên quan;

✓ Xây dựng Báo cáo tổng quan nghiên cứu (Literature Review Report).

Chuyên gia tư vấn cao cấp:

• Chuyên gia cần:

✓ Tốt nghiệp thạc sỹ trở lên và có kinh nghiệm trên 10 năm trong lĩnh vực ngân hàng, chiến lược phát triển ngân hàng, xử lý nợ xấu;

✓ Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu xử lý nợ xấu của các tổ chức tín dụng.

✓ Am hiểu pháp luật về ngân hàng, xử lý nợ xấu ở Việt Nam

✓ Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

• Chuyên gia chịu trách nhiệm:

- ✓ Soạn thảo các thông tin liên quan và chuẩn bị dự thảo báo cáo.
- ✓ Trình bày tại hội thảo tham vấn.
- ✓ Tiếp thu các ý kiến góp ý và hoàn thiện báo cáo cuối cùng

Hồ sơ yêu cầu đối với chuyên gia tư vấn trong nước

- Lý lịch khoa học của chuyên gia tư vấn;
- Chi tiết liên hệ của chuyên gia tư vấn.

Các ứng viên quan tâm xin mời nộp hồ sơ tới:

Vụ Kinh tế - Văn phòng Quốc hội - Ủy ban Kinh tế của Quốc hội

1 Độc Lập, Hà Nội, Việt Nam

Email: ng.phonglan87@gmail.com

Tel: 0804.1430

Thời hạn nộp hồ sơ: Trước 17 giờ ngày 3 tháng 7 năm 2020.